

DESPRÉS DE LA CIMERA ANTITERRORISTA DE LONDRES

L'IRA, avui

Fa alguns dies l'anomenat grup de Trevi es reunia a Londres, convocat pel govern francès, presidit pel ministre de l'Interior britànic, en una veritable cimera antiterrorista. Un silenci, però, sorprenent, ha envoltat la problemàtica a l'entorn de la guerrilla urbana nord-irlandesa.

A. Solé

Lanomenada Reunió Especial del Grup Trevi a Londres el prop passat 25 de setembre —veritable Cimera Antiterrorista Europea, convocada a instàncies del govern francès, sota la presidència potenciada del ministre britànic de l'Interior, Douglas Hurd, i amb l'assistència en bloc dels altres onze titulars d'Interior de la Comunitat— ha donat peu, lògicament, els darrers dies a un munt de cròniques i comentaris, en els quals no s'ha parat esment, tanmateix, en la situació a l'Ulster.

A més de l'amenaça integrista islàmica —i d'ETA— els ministres d'Interior europeus també van parlar, és clar, a la capital britànica, d'un mínim de sis de les organitzacions terroristes d'extrema esquerra del nostre Continent, avaluant-ne els efectius i els objectius; concretament, van parlar dels brigadistes italians, uns 40 membres, en l'actualitat en fase d'intensa reorganització general: de l'Action Directe francesa, un màxim de 30; de la nova Rote Armee Fraktion alemanya, uns 25; de les CCC belgues, també uns 25; del grup grec Dissset de Novembre, uns 20; i del portuguès FP25, menys de 30 (estudiant a fons, entre altres extrems nous, el component, específicament anti-OTAN i anti-Amèrica, que caracteritza les Cèl·lules Comunistes Comba-

tents, el FP25 i el grup Dissset de Novembre).

Soprèn, però, en les informacions entorn d'aquesta cimera, el silenci que ha envoltat la qüestió de la guerrilla urbana nord-irlandesa. Al capdavant, ni a Itàlia, tant se val els espectaculars rampells dels seus *brigadisti*, ni a França, Alemanya, Bèlgica, Grècia i Portugal, no hi preval, encara, una situació CO-IN (*Counter-Insurgency*) com és el cas a l'Ulster i al nord de l'Estat espanyol. (Segons els manuals de l'OTAN, les situacions CO-IN es caracteritzen, entre altres coses, perquè plantegen una amenaça directa a l'estat i no només al govern del dia; i perquè fan necessària una gran «densitat» policial i militar que es recomana que es comenci a acostar a la relació 10-1, considerada imprescindible en les situacions d'insurrecció generalitzada —és a dir, un avantatge mínim, en efectius, de deu a un, com a condició per a poder esclafar el moviment insurreccional.)

Amb tot, no es pot oblidar que, per a l'IRA, la famosa «lluita armada» és un aspecte bastant secundari. Els Provisionals poden valer-se'n periòdicament, a voltes només esporàdicament, però la lluita armada «per se» no és la seva estratègia global, que consisteix en la guerra econòmica a llarg termini, és a dir, l'esgotament fi-

nancer de la metròpolis. Sobretot, durant els dos darrers anys, s'ha vist ben clar que el terrorisme Provisional és fonamentalment econòmic, fins i tot quan hi ha vessament de sang. Els seus anomenats «nous objectius tous» —assassinats d'homes de negocis, de proveïdors de materials de construcció o de queviures per a les forces armades, etc.— ho demostren ben clarament.

En aquest sentit, es pot fer al·lusió als advertiments que figuren en els darrers *raports* del general Richard Clutterback i de James Adams, sobre el risc de descontrol financer que ara hi hauria, en algunes nacions europees, en les partides estatals destinades a la lluita contra la subversió armada. Així, les despeses que l'any 1984 costava diàriament al contribuent britànic la llarga lluita contra els Provisionals nord-irlandesos (4 milions de lliures esterlines segons Adams), s'han enfilat en menys de dos anys a més de 5 milions de lliures. Vol dir això que una organització activista armada els membres «durs» de la qual no deuen arribar, en termes reals, als tres-cents, costa ara —cada dia— al tresor britànic una suma de diners que ja s'acosta als mil milions de pessetes... (segons còmputos del *Times* de Londres, publicats el dia abans de la cimera antiterrorista, els efectius d'ETA puguen a uns 150).

Operativament parlant, no es pot dir que aquestes enormes despeses britàniques s'hagin traduït en gaires èxits. En allò que per a l'Estat britànic representa el 1986 una innegable reculada qualitativa, a Belfast —per primera vegada en 17 anys de lluita— les unitats paramilitars de vigilància fixa que hi ha destacades als terrats dels barris catòlics ara han de ser proveïdes des de l'aire, amb helicòpters.

En canvi, els 5 milions i escaig de lliures esterlines diàries ja queden més justificats quan un s'assabenta que al llarg de la frontera de l'Ulster amb la República d'Irlanda l'exèrcit britànic ha començat a construir una sèrie d'altres torres fortificades d'observació, a base de formigó i planxa ondulada, envoltades de bastimentades i protegides en la base amb sacs de sorra i filferades (el «mur de Berlín», les anomenen els camperols dels comtat de South Armagh; s'informa que serà la barrera fronterera armada més llarga mai no construïda fins ara a l'Europa Occidental).

Desmitificant un poc, en l'àmbit ideològic cal dir que els Provisionals segueixen sent una organització na-

Lluita contra els Provisionals, cinc milions de lliures diàries per al govern de Margaret Thatcher.

cionalista i catòlica molt violenta, amb una majoria de membres de classe obrera. Però no és una organització esquerrana en el sentit internacionalista del terme, i de fet, no és anti-americana. Fins i tot, és explícitament anticomunista. És aquesta una dada rigorosament certa. Els estatuts interns dels PIRA (els Provisionals de l'IRA, en la terminologia pròpia de les forces de seguretat) segueixen desaconsellant de fer-se de cap sindicat, ni que sigui de la Segona Internacional, i prohibeixen la pertinença a partits comunistes.

Darrerament, arran de l'anomenat escàndol Stalker, s'ha declarat una no gens sorprenent guerra oberta entre l'IRA i la francmaçoneria. L'argument del contenciós és sumament retorçat, però rau bàsicament en les fortes sospites dels Provisionals sobre el fet que tant els caps de la policia com els serveis de seguretat estarien gairebé totalment controlats per les lògies de Londres. Dèiem no gens sorprenent si es considera el tradicional grau de penetració maçònica en el protestantisme britànic, la gruixuda presència de ministres jueus en l'actual gabinet conservador de Margaret Thatcher, i també el fet estadístic quasi constant que, entre un 35 i un 40 per cent dels catòlics empresonats a l'Ulster per activitats Provisionals, provenen de famílies amb sacerdots.

Per bé que s'hagin «civilitzat» un xic els brutals mètodes de càstig infligits pels escamots PIRAS —concretament han minvat els «tretos al genoll» i les «afaitades de cap» de catòlics suspectes de fraternitzar amb els britànics— subsisteix amb força l'obsessió masclista del *tit-for-tat* («tu me'n piques un, jo te'n pico un altre»). Els anys 80 es caracteritzen també, però, pel fet que l'IRA té menys rivals que mai. Progressivament arraconada des del 1969 l'ala Oficial —com es recordarà més esquerrana i antimilitarista que la Provisional—, a mitjan dècada dels 70 sorgí l'organització clandestina armada INLA, de tendència obertament marxista, de la qual tot el que es pot dir en aquests moments és que segueix el mateix camí dels Oficials: la decadència i l'oblit.

Als Oficials no els va servir de res el suport moral i material del laborisme metropolità, i sobretot quedaren cruelment desprestigiats quan els assalts protestants als guetos catòlics de Belfast i Londonderry el 1969, assalts desfermats —amb notòria mala sort per als socialistes de l'ala Oficial— just en el mateix moment en què ana-

Bobby Sands, una mort que multiplicà l'odi fins al paroxisme.

ven criticant els Provisionals amb l'argument que ja no era necessari armar-se, perquè la «solidaritat de classe» del proletariat protestant li impediria de rabejar-se amb els seus germans proletaris catòlics... Els assalts als guetos catòlics llançaren la joventut republicana en braços dels Provisionals, que ja no l'han deixada anar mai més.

Transformada d'aleshores ençà en odi a mort l'anterior rivalitat ideolò-

gica entre els socialistes de l'Ala Oficial i els nacionalistes radicals de la Provisional, aquest odi arribaria al paroxisme amb ocasió del sinistre episodi Concannon, esdevingut poques hores abans de la mort de Bobby Sands, declarat en vaga de fam fins a la mort. La greu crisi política de la seva llarguíssima agonia i la dels seus companys havia provocat en tot l'*Establishment* —rere la façana de monolítica inflexibilitat estatal enfront del terrorisme Provisional— molt fondes divisions, que arribaven fins a la mateixa jerarquia eclesiàstica (els capellans grans volien confessar-los ells; els joves se'n malfiaven no fos cas que els recomanessin d'acabar la vaga, i insistien que els tocava confessar-los a ells).

Finalment, després de no pocs drames entre Roma, Whitehall, Dublín i l'oficina londinenca de la Internacional Socialista, es va acordar que un alt funcionari del partit laborista, Concannon, anés a veure Bobby Sands i li formulés, literalment «in extremis», una proposta confidencial els termes de la qual han romàs secrets. Introduït a la cel·la on jeia Bobby Sands mortalment afeblit, Concannon havia començat a fer-li les primeres reflexions, quan Bobby Sands se li va arrapar tot d'un plegat en un tètric esforç al coll de la camisa, i li va escopir a la cara. S'havia acabat el diàleg per molts anys a venir... □

REAGAN I GORBATXEV ES TROBARAN A REIKJAVIK

Una conversa a Islàndia

L'anunci sorpresa de la trobada entre el màxim dirigent de l'URSS i el president dels Estats Units a la ciutat islandesa de Reikjavik és una passa més en la reconstrucció del complex mosaic diplomàtic que, durant deu llargs anys, Washington i Moscou s'han entestat a trencar.

M. Aloï

Els més sorpresos per l'anunci de la trobada entre Reagan i Gorbatxev han estat sense dubte els islandesos, que acolliran en l'hotel Saga, del centre de la seva capital, Reikjavik, el segon encontre entre els màxims dirigents del món en menys d'un any.

Tan sorpresos estaven que quan un redactor d'aquest setmanari inquirí telefònicament el consolat islandès a

Madrid sobre l'encontre, l'empleat que atengué l'auricular no pogué sinó demanar excuses: «mire, a nosaltres ningú no ens ha dit res encara; el tema ens ha arribat per la premsa, i prou. El nostre govern encara no ens ha donat instruccions al respecte». Això passava dimecres; dimarts, Reagan i Shevardnadze anunciaren la trobada i, dilluns a la nit, els ambaixadors soviètic i nord-americà a Islàndia havien telefonat al president del govern Steingrímur Hermannsson per pre-

guntar-li si els dos homes més importants del planeta podien aplegar-se en algun indret del seu gèlid país.

Tant Hermannsson com la presidenta Finnbogadottir acceptaren encantats. El seu país no era notícia significativa en la premsa mundial des de l'any 1975, en què desfermà l'anomenada «Guerra del bacallà» amb el Regne Unit. Gràcies a la cimera, ara Islàndia tornarà a les primeres pàgines dels periòdics i a la capçalera dels telenotícies.

En aquesta ocasió, però, els periodistes, que al novembre passat s'avorriren a Ginebra durant inacabables hores, a més d'entretenir l'espera que segur que serà tan silenciosa om fa quasi un any, hauran de procurar protegir-se del fred glacial de la república nòrdica. L'expectació, a més, no és tan gran com ho era el novembre passat. Les expectatives, tampoc.

Una conversa normal

Significativament, els soviètics s'han donat molta pressa a no usar l'expressió *cimera*. El comunicat oficial de l'Agència TASS l'eludí hàbilment. Els nord-americans, per la seua banda, ja s'han afanyat també a aclarir que la cimera de debò tindrà lloc a Washington d'ací a uns mesos i que aquesta és una conversa més de les que haurien de ser normals entre els dos caps dels estats més poderosos del planeta. Alguna part de raó tenen uns i altres, però després de deu anys sense converses bilaterals, les reunions entre les superpotències criden molt l'atenció de l'opinió pública.

Des que Gerald Ford i Brejnev es trobaren a Helsinki, l'any 1975, fins a l'any passat van transcórrer deu anys de sequera diplomàtica i, el que és pitjor, d'agressions quasi constants entre soviètics i nord-americans. L'«Imperi del Mal» i l'«Estat més Terrorista del Planeta» s'han convertit, però, a poc a poc, en dos països oberts al diàleg, a un diàleg que podria donar els seus fruits la pròxima primavera, amb la retirada d'una part important dels míssils que les dues potències tenen instal·lats sobre Europa. Ginebra representarà un alleujament notable de la tensió entre els dos grans i una alenada per a l'opinió pública mundial, que va veure retratades de totes les

formes possibles les mans de Reagan i Gorbatxev, mentre encaixaven, a les portes de la legació nord-americana en la ciutat suïssa, aquell 19 de novembre.

Ara, després del controvertit afer dels espies o semiespies, que amenaçava de nou amb un retorn a la guerra freda, la sorpresiva cita de Reikjavik ha omplert novament de tranquil·litat les cancelleries europees. I d'orgull Vigdis Finnbogadottir i el seu gelat i petit país.

Un amfitrió «neutral»

Que Islàndia siga un país membre

Ginebra, una alenada de tranquil·litat per als blocs.

de l'OTAN és un fet a destacar. A pocs quilòmetres de la capital islandesa, hi ha la base americana de Keflavik i el país ocupa en l'estructura de l'OTAN una posició privilegiada per la seua geografia. Malgrat això, també és cert que el govern de la senyora Finnbogadottir s'ha guanyat una certa fama de neutral en un país on l'antiamericanisme és latent —fins i tot els soldats USA tenen prohibit l'accés a la capital per tal d'evitar incidents.

Però també és cert que la, diguem-ne, parafernàlia és més del gust soviètic que no americà —un paisatge sever, un país poc donat a l'espectacularitat, un ambient gèlid. Malgrat això, és segur que els periodistes dels grans mitjans informatius del país de Reagan trobaran la manera d'animar-ho. Un conductor de telenotícies confongué la situació de Ginebra al novembre i parlà de «aquesta illa de Ginebra». Serà divertit veure en què converteixen Islàndia en aquesta ocasió. I més tenint en compte que —ja ho han

anunciat tots— no hi haurà cap decisió espectacular.

Per als islandesos, però, tot és bo. «Ens sentim orgullosos i contents que els líders de les dues superpotències mostren una confiança tan gran cap a Islàndia i la seua població que contempen la possibilitat de mantenir la cimera ací al nostre país», declarava el primer ministre en fer pública la celebració de la trobada.

Una per a cadascun, doncs. I Moscou insistint que el mèrit de la trobada és seu. És cert que la carta demanant la conversa va ser redactada pel màxim dirigent del PCUS i lliurada a

Reagan durant la recent visita de Shevardnadze a la Casa Blanca. És clar que són els soviètics els més interessats a millorar les relacions tenses entre blocs, per poder mamprendre les reformes que el seu país necessita en profunditat.

Però cal no oblidar que Ronald Reagan —influït per la seua esposa Nancy— ha descobert de sobte que està molt vell i que li queden pocs anys per poder passar a la història com el president més pacifista de la història dels Estats Units des de la segona guerra mundial. Uns i altres, per això, volen millorar la tensió i evitar problemes, com han demostrat alliberant Daniloff i Sakhàrov, i el dissident Yuri Orlov, poques hores abans de l'anunci de la trobada i d'una manera sorprenent. Una prova de bona voluntat a les portes del mosaic diplomàtic que seguiran reconstruint a Reikjavik Mikhail Gorbatxev i Ronald Reagan el pròxim cap de setmana. □